

KINNITATUD Tartu Ülikooli rektori
1. septembri 2015. a käskkirjaga nr 29
(jõustunud 01.01.2016)

MUUDETUD Tartu Ülikooli rektori
15. juuni 2018. a käskkirjaga nr 17
(jõustunud 15.06.2018)

MUUDETUD Tartu Ülikooli rektori
15. märtsi 2021. a käskkirjaga nr 4
(jõustunud 01.01.2021)

MUUDETUD Tartu Ülikooli rektori
1. augusti 2023. a käskkirjaga nr 8
(jõustunud 01.01.2023, osaliselt
01.05.2022)

Psühholoogia instituudi põhikiri

Võttes aluseks Tartu Ülikooli senati 21. juuli 2014. a määrusega nr 11 vastu võetud ja Tartu Ülikooli nõukogu 29. juuli 2014. a otsusega nr 18 kinnitatud Tartu Ülikooli põhikirja paragrahvi 15 lõike 2 punkti 8 ning paragrahvi 24 lõike 1, kinnitan psühholoogia instituudi põhikirja.

I. Üldsätted

1. Psühholoogia instituut (edaspidi: instituut) on Tartu Ülikooli (edaspidi: ülikool) sotsiaalteaduste valdkonna koosseisu kuuluv instituut, mis juhindub oma tegevuses kõrgharidusseadusest, Tartu Ülikooli seadusest, ülikooli põhikirjast, oma põhikirjast ja muudest õigusaktidest. [jõustunud 01.01.2021]

2. Instituudi põhiülesanne on teha õppe- ning teadus- ja arendustööd ning osutada ühiskonnale vajalikke teenuseid psühholoogia ja käitumisteaduste valdkonnas.
[jõustunud 01.01.2023]

2¹. Oma põhiülesande täitmiseks instituut

2¹.1. viib ellu ülikooli ja sotsiaalteaduste valdkonna arengukava ning järgib instituudi arenguprioriteete;

2¹.2. arendab instituudi hallatavaid õppekavasid ning korraldab nende alusel kvaliteetsed õppetööd ülikooli kehtestatud tingimustel ja mahus kõigil kõrghariduse astmetel;

2¹.3. teeb teadus- ja arendustööd psühholoogia ning käitumisteaduste valdkonnas;

2¹.4. kindlustab akadeemilise järelkasvu;

2¹.5. korraldab erialast täiendusõpet ja konsultatsioone;

2¹.6. korraldab konverentse, seminare ja avalikke loenguid ning tutvustab avalikkusele teadussaavutusi;

2¹.7. teeb koostööd teiste ülikoolide, teadus- ja arendusasutuste ning organisatsioonidega Eestis ja välisriikides;

2¹.8. täidab muid ülesandeid, mis aitavad kaasa ülikooli eesmärkide saavutamisele.

[jõustunud 01.01.2023]

3. Instituudi nimi inglise keeles on *Institute of Psychology*.

II. Juhtimine

4. Instituudi kõrgeim otsustuskogu on instituudi nõukogu (edaspidi: nõukogu). Nõukogu esimees on instituudi juhataja.

5. Nõukogu koosseisu kuuluvad

- 5.1. ametikoha järgi instituudi juhataja (edaspidi: juhataja), õppejuht ja teadus-arendusjuht;
 - 5.2. üheksa töötajate esindajat;
 - 5.3. kolm üliõpilaste esindajat;
 - 5.4. doktoritöödega seotud küsimuste otsustamisel ja doktoritööde kaitsmisel kõik instituudi korralised professorid, kelle töökoormus on vähemalt 20 tundi nädalas.
- [jõustunud 01.01.2023]

6. Töötajate esindajad valitakse nõukokku kolmeks aastaks. Instituudi töötajad, kelle töökoormus instituudis on vähemalt 20 tundi nädalas, valivad oma esindajad nõukokku salajasel hääletusel iga kolme aasta tagant maikuus. Valimised kuulutab välja instituudi juhataja vähemalt kaks nädalat enne valimisi, teatades kandidaatide esitamise tähtaja.

[jõustunud 01.01.2023]

7. Töötajate esindajate kandidaate võivad esitada juhataja, professorid ja vähemalt kolm instituudi töötajat ühiselt. Kandidaadiks on võimalik esitada instituudi töötaja, kelle töökoormus instituudis on vähemalt 20 tundi nädalas. Kui kandidaat täidab nii akadeemilise kui ka tugitöötaja ülesandeid, otsustakse tema kandideerimine akadeemilise või tugitöötajana vastavalt sellele, kumma ametikoha töökoormus on suurem. Kui kandidaadil on nii akadeemilise kui ka tugitöötajana võrdne töökoormus, kantakse ta kandidaatide nimekirja akadeemilise töötajana. Igal valijal on viis häält.

[jõustunud 01.01.2023]

7¹. Valimiste tulemused kinnitatakse pingereana. Pingerida moodustatakse kandidaatidest, kes saavad vähemalt ühe hääle. Kui mitu kandidaati saavad võrdse arvu hääli, otsustatakse nende järjekord pingereas loosi teel. Vähemalt seitse kohta täidetakse akadeemilistest töötajatest kandidaatidega, kes on pingereas eespool. Kui pingereas ei ole piisavalt akadeemilistest töötajatest kandidaate, täidetakse need kohad tugitöötajatest kandidaatidega, kes on pingereas eespool.

[jõustunud 01.01.2023]

8. Nõukogu koosseisu kinnitab sotsiaalteaduste dekaan (edaspidi: dekaan) instituudi juhataja esildise alusel. Nõukogu valitud liikmete volitused algavad juuliku algusest ning kehtivad kuni uue koosseisu ametisse asumiseni. Kui töötajate esindajaks valitud nõukogu liige ei saa nõukogu töös osaleda, nimetab dekaan instituudi juhataja esildise alusel väljalangenud nõukogu liikme asemele pingereast järgmise kandidaadi kuni väljalangenud liikme naasmiseni, kuid mitte kauemaks kui järgmiste valimisten. Nõukogu liikme asendamisel tuleb arvestada punktis 7¹ sätestatud tingimusi.

[jõustunud 01.01.2023]

9. Üliõpilaste esindajad moodustavad vähemalt 1/5 nõukogu koosseisust. Üliõpilaste esindajate nõukokku valimise või määramise tingimused ja kord sätestatakse üliõpilaskonna põhikirjas. Üliõpilaste esindajad valitakse või määratakse nõukokku üheks aastaks arvestusega, et esindatud oleksid kõigi õppeastmete üliõpilased. Esindajate volitused algavad juuliku algusest ja kehtivad kuni uute esindajate ametisse asumiseni.

10. [kehtetu 01.01.2023]

11. Nõukogu

- 11.1. määrab instituudi arenguprioriteedid;
 - 11.2. arutab ja otsustab instituudi õppe- ning teadus- ja arendustööd puudutavaid küsimusi;
 - 11.3. algatab õppekavade avamise, muutmise ja sulgemise;
 - 11.4. kehtestab oma kodukorra;
 - 11.5. moodustab vajaduse korral instituudi töökorralduslikud üksused ja määrab nende juhid;
- [jõustunud 01.01.2023]
- 11.6. [kehtetu 01.01.2023]

11.7. vastutab õppe- ning teadus- ja arendustegevuse kvaliteedijuhtimise põhimõtete rakendamise eest ning esitab sotsiaalteaduste valdkonna nõukogule instituudi kvaliteediseire aruande;

11.8. otsustab ülikoolis kehtivas korras doktorikraadide andmise senati kinnitatud õppekavade alusel;

11.9. teeb sotsiaalteaduste valdkonna nõukogule ettepanekuid professorite ametikohtade loomiseks; [jõustunud 01.01.2021]

11.10. võtab seisukoha professorite ja kaasprofessorite kandidaatide kohta; [jõustunud 01.01.2021]

11.11. kujundab vajadusel seisukoha valdkonna nõukogu päevakorda võetud küsimustes;

11.12. valib instituudi teadurid, lektorid, nooremlektorid ja õpetajad; [jõustunud 01.05.2022]

11.13. kinnitab instituudi eelarve ja jälgib selle täitmist;

11.14. kinnitab juhataja aastaaruande;

11.15. arendab koostööd partneritega psühholoogia ja käitumisteaduste õpetamiseks ja uurimiseks;

11.16. võib algatada instituudi põhikirja muutmise;

11.17. täidab muid nõukogule õigusaktidega pandud ülesandeid.

12. Nõukogu koosoleku kutsub kokku ja seda juhatab juhataja, tema äraolekul teda asendav isik. Juhataja peab nõukogu koosoleku kokku kutsuma ka vähemalt 1/3 nõukogu liikmete ettepanekul. Teade nõukogu koosoleku toimumise aja, koha ja päevakorra kohta saadetakse nõukogu liikmetele vähemalt üks nädal enne koosoleku toimumist.

13. Nõukogu koosolekuid peetakse vastavalt vajadusele, kuid vähemalt kaheksa korda õppeaastas. Nõukogu koosoleku võib korraldada elektroonilises vormis. Nõukogu koosolekutest võivad sõnaõigusega osa võtta kõik instituudi töötajad ja teised kutsutud isikud. Nõukogu võib vajadusel kuulutada päevakorra punkti arutelu kinniseks.

14. Nõukogu on otsustusvõimeline, kui koosolekul osaleb üle poole selle liikmetest. Otsus on vastu võetud, kui selle poolt on hääletanud üle poole koosolekul osalenud nõukogu liikmetest, kui käesoleva põhikirjaga ei ole sätestatud teisiti. Koosolekul osalemiseks loetakse ka osalemist kahepoolset heli ja pilti võimaldava tehnilise vahendi kaudu. E-kirja teel korraldatud koosolekul on otsus vastu võetud, kui selle poolt on üle poole nõukogu liikmetest. [jõustunud 01.01.2023]

15. Instituuti juhib juhataja, kelle valib instituudi nõukogu salajasel hääletusel ülikooli salajase hääletuse korra kohaselt kolmeks aastaks doktorikraadiga või sellele vastava kvalifikatsiooniga instituudi töötajate seast. Juhataja täidab oma ülesandeid instituudi juhina lisäülesande korras. Juhatajaks ei ole lubatud valida sama isikut rohkem kui kolmeks valimisperioodiks järjest.

16. Juhataja valimised kuulutab välja dekaan instituudi nõukogu ettepanekul vähemalt kaks nädalat enne valimisi. Kandidaate võivad esitada dekaan, vähemalt viis instituudi akadeemilist töötajat ühiselt ja sotsiaalteaduste valdkonna üliõpilaskogu. Juhataja valimiste tulemused kinnitab dekaan. Kui juhataja kohale ei esitata nõuetele vastavaid kandidaate või kui juhataja osutub mittevalituks, siis täidab juhataja kohuseid dekaani korralduse alusel juhataja kohusetäitja kuni juhataja valimiseni, kuid mitte kauem kui kuus kuud.

17. Instituudi nõukogu võib instituudi juhile umbusaldust avaldada, kui juht rikub seadust, ülikooli põhikirja või teisi ülikooli tegevust reguleerivaid õigusakte või ei tule toime oma töökohustuste täitmisega. Umbusalduse avaldamise ettepaneku saab instituudi nõukogule esitada vähemalt 5 instituudi nõukogu liiget ühiselt. Umbusalduse avaldamise otsustab instituudi nõukogu salajasel hääletusel vähemalt 2/3 liikmete poolthääletega järgmisel koosolekul, kuid mitte hiljem kui ühe kuu jooksul alates umbusalduse avaldamise ettepaneku laekumisest. Kui umbusalduse avaldamine on otsustatud, vabastab dekaan juhataja ametist ja määrab juhataja kohusetäitja kuni juhataja valimiseni, kuid mitte kauemaks kui kuueks kuuks ning kuulutab kahe nädala jooksul välja uued juhataja valimised.

18. Juhul, kui instituudi juhataja astub tagasi enne valimisperioodi lõppu, kuulutab dekaan kahe nädala jooksul välja uued valimised.

19. Instituudi juhataja äraolekul asendab teda instituudi doktorikraadiga või sellele vastava kvalifikatsiooniga akadeemiline töötaja. Asendaja määratakse juhataja esildise alusel dekaani korraldusega.

[jõustunud 01.01.2023]

20. Juhataja

20.1. juhib instituuti ning tagab selle tegevuse vastavuse instituudi arenguprioriteetidele, instituudi põhikirjale, ülikooli põhikirjale, seadustele ning muudele õigusaktidele;

20.2. koostab instituudi eelarve kavandi;

20.3. moodustab ja kinnitab instituudi õppe- ja teadustöö läbiviimiseks vajalikud komisjonid juhul, kui see ei ole antud kellegi teise pädevusse;

20.4. annab nõukogule aru olukorrast instituudis ja oma tööst vähemalt üks kord aastas;

20.4¹. määrab ametisse ja vabastab ametist õppejuhi ja teadus-arendusjuhi ning määrab nende tööülesanded; [jõustunud 01.01.2023]

20.5. lahendab muid õigusaktidega tema pädevusse antud küsimusi, samuti neid instituuti puudutavaid küsimusi, mille lahendamist ei ole õigusaktidega antud kellegi teise pädevusse.

21. Instituudi juhatajal on õigus sõlmida ülikooli nimel instituudi eelarve piires ja instituudi põhiülesande täitmiseks ning arvestades ülikoolis kehtivaid tingimusi ja korda järgmisi lepinguid:

21.1. teenuste osutamise lepinguid füüsiliste isikutega; [jõustunud 01.01.2021]

21.2. [kehtetu 15.06.2018]

21.3. [kehtetu 15.06.2018]

21.4. kasutuslepinguid vallasasjade kasutusse võtmiseks;

21.5. litsentsilepinguid autoriõigusega kaitstava intellektuaalse omandi kasutusse võtmiseks;

21.6. praktikalepinguid instituudi hallatavate õppekavade praktika korraldamiseks;

[jõustunud 15.06.2018]

21.7. õppelepinguid välismaale õppima siirduvate üliõpilaste ja väliskõrgkoolidega;

[jõustunud 15.06.2018]

21.8. toetuslepinguid Kultuuriministeeriumi, Eesti Kultuurkapitali, kohalike omavalitsuste ja nende liitudega ning sellega seoses allkirjastada taotlusi, aruandeid ja muid dokumente;

[jõustunud 01.01.2021]

21.9. instituudi õppe- ja teadustööga seotud konfidentsiaalsus- ning isikuandmete töötlemise lepinguid.

[jõustunud 01.01.2021]

21¹. Instituudi juhataja õigus sõlmida ülikooli nimel lepinguid instituudile vajalike vallasasjade ostmiseks ja teenuste tellimiseks sätestatakse hankekorras.

[jõustunud 15.06.2018]

22. Juhataja on aruandekohustuslik dekaani ja instituudi nõukogu ees.

IV. Rakendussätted

23. Kuni instituudi juhataja valimiseni täidab instituudi juhataja ülesandeid juunis 2015. a valitud psühholoogia instituudi juhataja. Instituudi juhataja valimised toimuvad hiljemalt juunis 2018. Ülikooli töötajat, kes on 31.12.2015 seisuga instituudi juhataja ametis, ei saa pärast põhikirja jõustumist valida instituudi juhatajaks rohkem kui kaheks ametiajaks järjestikku.

24. Psühholoogia instituudi nõukogu otsustab alates 1. jaanuarist 2016 instituudi koosseisu kuuluvate osakondade loomise, määrab nende ülesanded ja juhatajad hiljemalt 31. detsember 2015.

25. Instituudi nõukokku töötajate esindajate esmavalimised toimuvad põhikirjas sätestatud alustel ja korras hiljemalt 2015. a novembris. Valitud liikmete volitused algavad 1. jaanuaril 2016 ning kehtivad 30. juunini 2018. Üliõpilaste esindajad nimetab sotsiaal- ja haridusteaduskonna

üliõpilaskogu hiljemalt 2015. a novembris arvestusega, et esindatud oleks kõigi õppeastmete üliõpilased. Üliõpilaste esindajate volitused algavad 1. jaanuaril 2016 ja kehtivad 30. juunini 2016. 25¹. 2022. aasta detsembris ametis oleva instituudi nõukogu volitused kehtivad 30. juunini 2024. Töötajate esindajate valimine käesolevas põhikirjas sätestatud korras toimub hiljemalt 2024. aasta mais. Üliõpilaste esindajate volitused kehtivad 30. juunini 2023.
[jõustunud 01.01.2023]

26. Põhikiri jõustub 1. jaanuaril 2016. aastal.